

12. Streszczenie

Cykl obrazów „Kinetyka barw” i towarzyszący mu opis dzieła w postaci rozprawy teoretycznej pod tym samym tytułem są wynikiem przeprowadzonych przeze mnie doświadczeń w dziedzinie zjawisk optycznych. Tytuł wynika z obiektu zainteresowań, czyli zagadnień współzależności ruchu i barwy. Niniejsza praca zawiera genezę obszaru moich poszukiwań twórczych w postaci opisów szczególnie inspirujących obserwacji i doświadczeń z czasów mojego dzieciństwa. Dotyczyły zagadnienia powstawania barw i postrzegania obrazu powstałego za sprawą newtonowskiego pryzmatu, barwnych filtrów światła oraz napotkanego w naturze rastra. Ten wątek zostaje skontekstualizowany między innymi poprzez ujęcie w odniesieniu do teorii projekcji i do twórczości artystów, którzy poruszali podobne kwestie, a których dzieło i myśl teoretyczna miały wpływ na mój sposób postrzegania niektórych problemów malarskich.

Główna część rozprawy teoretycznej przedstawia badania, które przeprowadziłem na potrzeby własnej praktyki artystycznej, w szczególności doświadczenia przeprowadzane przy pomocy specjalnie zaprojektowanego urządzenia, nazwanego roboczo „rotorem”, w których ująłem i zobrazowałem problem relacji barwnych zachodzących w ruchomym obrazie. Następnie opisuję relacje między eksperymentami a cyklem malarskim.

Omawiam subiektywne znaczenie koloru i konfrontuję je z tłem historycznym, najpierw ze znaczeniem i funkcją barw na przestrzeni wieków. Stąd przechodzę do do spojrzenia na malarstwo artystów eksplorujących te obszary sztuki, do których nawiązuję w cyklu obrazów „Kinetyka barw”. Analizuję przykłady oryginalnych przedstawień barw i ruchu w obrazie na przykładzie twórczości Leona Chwistka, Wojciecha Fangora, Bridget Riley, Victora Vasarelego i Giorgia de Chirico. Szczególnie interesuje mnie granica grafiki i malarstwa, wykorzystanie algorytmów w sztuce najnowszej, zagadnienia wizualizmu, iluzjonizmu i estetyk twórczych wyrosłych z postępowania się obrazowaniem komputerowym oraz ekranami LED.

Przedstawiam przykłady z historii sztuki: iluzjonistyczne i wizualistyczne doświadczenia z dziedziny architektury, sztuki dekoracyjnej i malarstwa, wspominając dokonania Victora Vasarelego, który w swojej sztuce skumulował wiele z tych elementów. W kontekście moich poszukiwań przestrzeni wspominam o specyficznej perspektywie na płótnach Giorgia de Chirico, uzyskanej dzięki przewrotnemu połączeniu różnych rodzajów perspektyw, teatralizacji obrazu i tradycyjnemu zastosowaniu barwy. Kładę nacisk na zjawisko graficzno-malarskiego przedstawienia algorytmów, równań matematycznych w sztuce współczesnej. Przytaczam przykład Beniamina Mandelbrota, twórcy, który jako wybitny matematyk dostrzegł i wykorzystał do celów plastycznych niezwykłą urodę fraktali. Podobna specyfika i plastyczny ekwiwalent dla matematycznych ciągów cechuje „Dywan Sierpińskiego” i „Trójkąt Sierpińskiego”, wcześniejsze od dokonań Mandelbrota. Ten ostatni był natomiast twórcą samego pojęcia „fraktal”.

Omawiam fascynację Wojciecha Fangora specyfiką obrazu telewizyjnego jako zjawiska optycznego, a także kulturową funkcją telewizora jako obiektu, na przykładzie jego znaczenia w życiu amerykańskiej rodziny w latach siedemdziesiątych XX wieku. Konfrontuję to z analogiczną rolą obrazu komputerowego w czasach współczesnych.

Na koniec przywołuję interakcję pomiędzy losowością, eksperymentem, przygodą, a obrazem malarskim. Stosuję estetykę mającą swe źródła w stylistyce obrazu wynikłego ze specyficznego oddziaływania ledowego wyświetlacza na wzrok ludzki, co jest szczególnie ważnym elementem mojego współczesnego języka malarskiego.

13. Summary

The painting cycle „Kinetics of colours” and accompanying theoretical dissertation under the same title result from my experiments conducted in the field of optical phenomena. The title reflects my interest in correlation between movement and colour. The dissertation describes the origins of my research which began with particularly captivating childhood observations and experiences. They concerned the emergence of colours and perception of images created by a Newtonian prism, multicoloured light filters, and raster effects encountered in nature. This topic is contextualised through, among others, approaching the theory of psychological projection and the work of artists with similar interests, whose oeuvre and theoretical thought influenced my perception of some painting problems.

In the main part of the dissertation I describe research conducted for my artistic practice, especially the experiments using a device named „rotor” that I designed and created by myself. Using this mean I visualised relations between different colours occur in a moving picture. The elements and stages of those experiments illustrate the text, which in turn describes their relation with my painting cycle.

The next chapter discusses the confrontation between the subjective meaning of colour and the historical context, including the meaning and function of colour over the centuries. From that I turn to artists exploring areas of art I refer to in my painting cycle „Kinetics of colours”. I analyse examples of original representations of movement in a picture, referring to works of Leon Chwistek, Wojciech Fangor, Bridget Riley, Victor Vasarely and Giorgio de Chirico. I am especially interested in the boundaries between graphics and painting, the use of algorithms in contemporary art, phenomena relating to psychophysiology of vision, visualism, illusionism and creative aesthetics arising from the use of computer imaging and LED screens.

Those problems have their predecessors in earlier art: illusionistic and visual experiments in the field of architecture, decorative arts and, of course, painting. The achievements of Victor Vasarely accumulate and recall many of these elements. In the context of my search for space, I refer to peculiar perspective in Giorgio de Chirico’s canvases, especially in *Melancholy* and *Mystery of a Street*, obtained through deceitful combination of different types of perspectives, theatricality of the image, and traditional usage of colours. I emphasise the phenomenon of graphic-painterly depictions of algorithms and mathematical formulae in contemporary art. I am evoking the example of Benjamin Mandelbrot who, as an outstanding mathematician, noticed and used the extraordinary beauty of fractals. Similar specificity and artistic equivalent to mathematical sequences is embedded in Polish mathematician’s Wacław Sierpiński „Sierpiński’s Carpet” and „Sierpiński’s Triangle”, both preceding the achievements of Mandelbrot who, on the other hand, invented the very term „fractal”.

In the following chapter I discuss Wojciech Fangor’s fascination with television image as an optical phenomenon, and the cultural function of television as an object, exemplified by its importance in the life of an all-American family in the 1970s. I compare this with the analogous role that the computer image plays today.

Finally I recall the interaction between a certain randomness, experiment, adventure, and painting. I use aesthetics that has its origins in the impact of the LED display on human eyesight and the resulting imagery, which is a particularly important element of my current painting language.